

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom. Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom. Replik/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.



Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør



Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær



Ingrid Grønli Åm
ingridga@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.



KAN GNI SEG I HENDENE:
Sylvi Listhaug.

Rett i fella

ASYL
Hilde Bojer



Sylvi Listhaug gnir seg nok i hendene om dagen. Hun har en strategi som går ut på å fremstille seg selv som den eneste realistiske og alle andre som godfjotter, fantaster og ødeleggere av velferdsstaten. I stedet for å avsløre triksene hennes, har Ap, Venstre og KrF gått rett i fella, og beskyldt henne for å være slem.

Ta den siste kronikken hennes på NRK Ytring. Overskrift: «Asylkrise og realiteter». Hun skriver: «Jeg har en realistisk tilnærming til disse spørsmålene, der jeg er opptatt av å få frem fakta i debatten.» Underforstått: dere andre er ikke realistiske, og bygger ikke på fakta. Hun avslutter: «Jeg mener alle må ta inn over seg hvilke utfordringer vi står overfor. Da hjelper det fint lite å sminke på sannheten rundt dette. Ærlighet varer som kjent lengst.» Underforstått: Dere andre er ikke ærlige, og har ikke tatt utfordringene inn over dere.

Som polemikk er dette bortimot genialt. Hun greier å undersøke at ingen av de politiske partiene nå er for ubegrenset innvandring, at alle mener de som ikke har behov for beskyttelse, skal utvises, og at hun så langt fra å stå alene, arbeider på grunnlag av et bredt asylforlik.

Kjære Trine, Helga og alle dere andre: Slutt å beskyldte henne for å være slem. Forklar at hun lyver, men med en passende politisk omskriving av ordet lyve. Hva med: hun tar ikke virkeligheten innover seg?

Hilde Bojer,
samfunnsøkonom
hilde.bojer@econ.uio.no

Du kan bo og jobbe i Norge i årevis uten å kunne få personnummer i sy

KRONIKK

Ingrid Døskeland



Skattedirektør Hans Christian Holte uttalte seg til NRK P2 9. februar om manglende kontroll av d-numre. Han sa at det er over én million norske identiteter myndighetene ikke har kontroll over. I innslaget ble det hevdet at utlendinger på denne måten kan lure til seg både bankkort, førerkort, pass og ulovlig opphold. Dagen etter fikk vi i samme program høre om den store trusselen falske EU-dokumenter utgjør for velferdsstaten.

Et d-nummer er, som NRK opplyser, et midlertidig alternativ til fødsels- og personnummer (p-nummer). Det som imidlertid blir overvurdert, er hva det er mulig å utrette med et d-nummer. Man kan registrere seg i offentlige systemer som Skatteetaten og Nav, men at man skal kunne skaffe seg pass, er vanskelig å forstå: Man kan ikke engang melde seg inn i fastlegeordningen uten et permanent personnummer, langt mindre skaffe seg et identitetsbevis forbeholdt norske statsborgere.

Av NRKs innslag kan man få inntrykk av at man som EU-borger har rett til en rekke offentlige ytelser så snart man er i Norge. I realiteten har man ytterst få rettigheter til offentlig støtte før man på egen hånd har skaffet seg arbeid og opptjent rett til dagpenger, arbeidsavklaringspenger og andre ytelser som erstatter arbeidsinntekt. Retten til sosiale, behovsprøvde ytelser er svært

begrenset før man anses som å ha «fast bopel» i riket, men hva som oppfyller dette kravet, vurderes på individuell basis. Vår erfaring er at flere års botid, barn i norsk skole eller barnehage og opptjente rettigheter i Nav ikke har vært tilstrekkelig. Det skal altså mer til enn et falskt EU-pass for å utnytte det norske systemet.

Når det er sagt, ser vi gjennom vårt arbeid med utenlandske borgere flere svakheter i dagens system. Jeg jobber som rådgiver, hovedsakelig for migranter fra EU og EØS, i saker som gjelder norsk arbeidsliv og -rett. I de over 300 samtalen jeg hadde i 2015, er arbeid, registrering og ID-nummer blant de hyppigste temaene.

Som oftest skjer tildeling av d-nummer ved at man etter å ha funnet arbeid registrerer arbeidsforholdet hos UDI, politiet og skatteetaten, og deretter får tildelt et nummer av skatteetaten. Det er politiets oppgave å kontrollere at personen har riktige og gyldige identifikasjonspapirer, og å fange opp eventuelle forfalskninger. I Bergen, Oslo, Stavanger og Kirkenes er det opprettet Servicesentre for utenlandske arbeidstakere (SUA) hvor politi, Arbeidstilsynet og skatteetaten er

samlet på ett sted. Her kan det foretas en samtidig ID-kontroll fra politiet for hele prosessen. Slike sentre over hele landet, eller i hvert fall i de fylkene som har størst tilstrømning av arbeidsinnvandrere, kan bidra til å tette mulige hull i ID-kontrollen.

Man kan også få et d-nummer fra Nav, fra banken eller gjennom å registrere en bedrift i Brønnøysundregistrene. Etter det vi erfarer, er både Nav og banker tilbakeholdne med å rekvirere d-nummer. Bankene har fått



PERMANENT MIDLERTIDIG: Mange arbeidsgivere opererer kun med midlertidige kontrakter. Dermed kan folk bo i årevis i Norge uten engang å kunne få fastlege, skriver Ingrid Døskeland.

ILLUSTRASJONSFOTO: JARL FR. ERICHSEN/SCANPIX

et kvasi-offentlig ansvar for personers identifikasjon ved bankkort med bilde, i mangel på offentlig utstedte nasjonale ID-kort. At de ikke ønsker å sitte med et ekstra ansvar for å legitimere utenlandske identifikasjonspapirer på staten og politiets vegne, er derfor forståelig.

Langt mindre tilbakeholdne er imidlertid Brønnøysundregistrene, som både kan og må utstede d-nummer til personer som registrerer selskaper og enkeltmannsforetak. Denne

muligheten er åpen for alle, og krever ikke mer enn en attestert kopi av identitetskort. Det kreves ikke personlig oppmøte. For mange som har behov for et d-nummer, for eksempel for å opprette en bankkonto, er dette en fristende løsning. Imidlertid er ikke alle klar over hvilke juridiske og skattemessige forpliktelser et foretak fører med seg, og vi har bistått flere med sletting av enkeltmannsforetak og klager på utskrevet forskuddsskatt. For oss ser det ut som det er her det er

OVERHØRT

Å bli elsket er som å stå under dusjen i et dårlig hotell. Det er varmt en stund, plutselig blir det kaldt.

Vigdis Hjorth i Morgenbladet

Jeg har møtt et argument som tar til orde for å åpne bordeller med en betimelig påminnelse om hva

foregår på slike steder. Om man tar seg nær av å høre om handlingene som må utføres av prostituerte, bør en revurdere standpunktet sitt.

Kari Jaquesson om hvorfor hun ba tre kvinner fra Unge Venstre om å suge pikk ti ganger om dagen på parolemøtet til 8. mars-komiteen, til Osloby.no

Sossen Krohg var et fransk krydder i den norske, brune helårssausen.

Mona Levin i Dagbladet

Foreløpig så lar vi nåde gå for rett. Vi har jo et kristent sinnelag. **Vegard Selbekk om at Hedning, no uten tillatelse har publisert en hel leder fra Dagen**

DAGENS LØVÅS



MER DEBATT NESTE SIDE >>

ummer. Løsningen kan være å miste jobben.

Systemet



størst fare for forfalsking og svindel.

I motsetning til d-numrene, som ifølge skattedirektøren flyter ganske fritt, er personnumre, med sine løfter om tilgang til fastlegeordning og andre goder, for mange nærmest uopnåelig. Normalt får man et ordinært personnummer dersom oppholdet i Norge skal vare i mer enn seks måneder, men på grunn av mange arbeidsgivers praksis med tilkallings- og korttidskontrakter er det et betydelig antall personer som ikke klarer å sannsynliggjøre overfor skatteetaten at de har både planer og mulighet til å bli i landet med lovlig

opphold. Vi er daglig i kontakt med personer med flere års botid i Norge som ikke har personnummer. Det tas ikke hensyn til arbeidshistorie, leiekontrakter eller andre, liknende forhold når man vurderer om personen har behov for et norsk personnummer.

Å bo og jobbe i Norge over tid uten personnummer skaper en rekke problemer. Man har begrenset tilgang til elektronisk kommunikasjon med det offentlige, og man får ikke tildelt fastlege. Ettersom det kun er utsikter til fremtidig lovlig opphold som avgjør om man behøver et personnummer, kan man bo og jobbe lovlig i Norge i flere år og

likevel bli nektet dette. Skulle en være så uheldig å *miste* jobben, kan det være flaks i uflaks, for med et Nav-vedtak om dagpengeytelser kan man paradoksalt nok fremvise et dokument som gir selvstendig oppholdsgrunnlag i ett til to år frem i tid, og endelig få tildelt et personnummer.

I stedet for å beklage seg over situasjonen i media, må skattedirektøren og utlendingsmyndighetene ta ansvar og rydde opp.

Ingrid Døskeland, rådgiver og prosjektleder, rådgivningstiltak for fattige tilreisende fra EU/EØS Stiftelsen Robin Hood Huset
ingrid@robinhoodhuset.no



SITTER STILLE: Bjørgulv Braanen bør gå foran i kampen mot uthulingen av asylpolitikken, skriver Terje Skaufjord.

FOTO: SIV DOLMEN

Vi trenger mer enn pragmatisme

ASYLPOLITIKK
Terje Skaufjord



Klassekampen har gjennom mange egne intervjuer og reportasjer, gode innlegg og dyktige spaltister gitt viktige bidrag til kampen for at Norge ikke skal bli nok et land som setter asylretten til side og bryter menneskerettighetserklæringens §14, FN's flyktningkonvensjon og Den europeiske menneskerettskonvensjonen.

Midlertidig stenging av grensa ved Storskog og derpå følgende panikkartede handlinger viser hvor lite som skal til for at Norge glemmer og omfortolker asylretten. Fra regjeringshold har det kommet 40 forslag, hvorav noen er egnet til å ta pusten fra mange av oss. Sylvi Listhaug har opptrådt som hardtslående Frp-aktivist og ikke på noe tidspunkt framstått som minister for innvandring og integrering. Hennes hatefulle retorikk har pisket opp stemningen. Dehumaniserende hatretorikk florerer.

Men hva kommer så fra redaktørhold, når Bjørgulv Braanen sist lørdag føler seg kallet til å kommentere den siste tids debatt om asyl- og flyktningpolitikken? En forstemmende sammenstilling av smått og stort som har skjedd, med håp om

løsningsorientert pragmatisme i framtida og tilfredshet med at man fant en løsning et sted mellom de mest høyrystede Frp-erne og de mest asylliberale.

Ikke et ord om asylrett og menneskerettskonvensjoner. Ikke noe om at vi må stå støtt og vise anstendighet når det blåser litt, ikke noe oppgjør med menneskehater. Hvor er den mer enn gjennomsnittlig lovfortolknings- og rettsforvaltningsopptatte Braanen? Hvor er han som i andre sammenhenger årvåkent går i

” Hvor er den mer enn gjennomsnittlig rettsforvaltningsopptatte Braanen?

spissen for å rette søkelyset mot konsekvensene av markedsliberale, overnasjonale organisasjoner som vil bryte ned arbeids-

livets rettigheter og truer norsk lovverk og forvaltning?

Forsøkene på å undergrave rettsprinsipper for flyktninger er en like stor trussel mot nasjonen Norge. Vi må kjempe for menneskeverd og anstendighet for mennesker på flukt. Samme dag som Braanens leder vedtok Oslo Frp enstemmig på sitt årsmøte krav om lukkede asylmottak og å fjerne muligheten for permanent opphold. Skal vi «asylliberale» sitte stille og forholde oss pragmatisk også til slik galskap, eller skal vi kjempe mot, med avisens dyktige redaktør ved vår side?

Terje Skaufjord, Oslo
eliter@start.no